

КИР БУЛИЧОВ ТАКА ЗАПОЧВАТ НАВОДНЕНИЯТА

Превод от руски: Донка Станкова, 1982

chitanka.info

По небето плуваха облаци. Досега не бях виждал такива облаци. Отдолу, от опаката страна, те бяха лъскави и гладки и отразяваха целия град — покривите, зелени и виолетови, с причудливи, изрязани от дърво украшения, кривите улички, павирани с кварцови блокчета, хората, облечени с ризници и цилиндри, които вървяха по уличките, старомодните автомобили и полицаите по кръстовищата. В ъгъла на прозореца, от който гледах, до рамката заемаше място най-любимото ми отражение — част от брега, рибари с двойни въдици, влюбени двойки, насядали по парапета, майки с дечица. И къщите, и хората на облаците бяха дребни и често трябваше да си доизмислям това, което не можех да разпозная.

Докторът идваше след закуска и сядаше на кръглата табуретка до леглото ми. Въздишаше дълбоко и ми се оплакваше от многобройните си болести. Сигурно си мислеше, че на човек в моето положение му е приятно да научи, че не само той страда. Съчувствувах на доктора. Названията на болестите му често бяха съвсем непознати и поради това можеха да ти се сторят много опасни. Да се чудиш просто как докторът е все още жив и дори тича по коридора на болницата, а високите му токчета тракат по стълбището. С целия си вид той ми даваше да разбера: та това при вас изгаряне ли е? Виж, мене като ме боли зъбът, е друго нещо! Че каква доза е хиляда рентгена? Виж, мене като ме върти коляното... Че какво чудно има в това — счупване на тридесет и две места? Виж, мене...

Отначало бях в безсъзнание. И точно той ме лекуваше след първата клинична смърт. А също и след втората. После, когато дойдох в съзнание, съжалявах за това. Вярно, че те имат необикновени обезболяващи лекарства, но все едно, нали много добре знаех, че те не ще се справят с хилядата рентгена. Това си е стопроцентова филантропия. Нищо друго.

— Днес призори един старец улови в реката грамадна риба — казвам аз, за да разсея доктора от неговите болести.

— Грамадна ли?

— Колкото ръката.

— В облаците ли видяхте това?

— В облаците. А те защо са такива?

— Няма как да се обясни с две думи. Пък и аз не ще мога. Когато оздравеете, ще поговорите със специалистите. Не през цялата година

има облаци. Два-три месеца преди да долетите, беше слънчево. Тогава всичко се променя.

— Кое?

— Животът ни се променя. Пристигат въздушни кораби. Но всичко е за малко време.

— Рядко ли пристигат хора при вас?

— Няма пътнически кораби. Пък и как ще има? Не може да се направи разписание...

„Защо“ — исках да запитам, но влезе сестрата. И вместо това казах:

— Добро утро, скъпи мой палачо.

И на часа забравих за доктора. Сестрата означаваше процедури.

През деня заспах. Отново сънувах катастрофата. В съня си се видях побелял, Но, изглежда, никога няма да разбере дали наистина не съм побелял. Цялата ми глава е обинтована — само очите се виждат.

— Свързахме се със Земята — каза докторът, като се отби при мен надвечер.

Той се мъчеше да изглежда много весел, макар и двамата да знаехме, че разстоянието от тук до Земята се изминава с кораб почти за половин година.

— Я виж ти — учтиво казах аз и втренчих поглед в тавана.

— Ама вие чуйте само. Съобщиха ни, че „Колибри“ се зарежда с гориво на база 12–15. Утре излитат насам. Тя далече ли е?

Искаше ми се да успокоя доктора, но така или иначе той щеше да научи истината. Казах му:

— Ще пристигнат след около четиридесет дена.

— Прекрасно — отговори той, все още широко усмихнат. Но вече не му беше весело. И той разбираше, че няма да изкарам и тези четиридесет дена. Но нали е доктор, длъжен беше да каже нещо.

— На борда им има лекар и препарати. За три часа ще ви вдигнат на крака.

— Тогава вече няма да има кого да вдигат на крака. По реката върху облаци плаваше обърнат с комина надолу много дълъг параход и белият дим от комина му увисваше от облака чак до прозореца ми.

— Дръжте се като юнак — каза докторът.

Не исках да споря с него.

Нощта ми се видя ужасно дълга. Очаквах утрото, но все още не се зазоряваше. Колко ли трае при тях едно денонощие? Ако не се лъжа, двадесет и два часа и няколко минути. И тези часове са разделени на периоди и части. Бях прочел нещо по този въпрос в един справочник. Още когато бях на базата.

Най-после взе да се разсъмва. Учудих се, като видях върху облаците, че улиците гъмжат от хора. Обикновено минувачи се появяваха час, час и половина след разсъмването.

Вратата се отвори, влезе докторът.

— Още ли не са ви донесли закуската? — запита той.

— Не, рано е още.

— Време е, време е — отвърна докторът.

— Кое време е сега? — попитах аз.

— Тринадесета част от третия период — каза той. Не го помолих да ми обясни думите си. Е, нека бъде трети.

— Ще трябва да ви оставя — каза докторът. — Много работа имам.

Върна се след един час и дълго време разглежда лентите със записите на температурата ми, налягането, пулса и разни други неща, потвърждаващи, че още съм жив. Лентите явно не му харесваха, защото докторът започна да си подсвирква нещо весело.

— Е, как е?

— Никак не е лошо. Никак не е лошо. Жалко, че объркаха режима ви. За тази работа главите им трябва да откъснат.

— За какво?

— За пълната безотговорност. На него не му се искало, видите ли, да се разделя с нея. Но както и да е, по-късно ще ви обясня. Впрочем имате ли нещо против привечер да ви прелеем кръв?

— А възражението ми ще бъде ли взето под внимание?

Докторът мило се усмихна и си излезе. На другия ден състоянието ми се влоши. Докторът седеше на кръглата табуретка и зъб не обелваше за своите болести. Навън имаше виелица. До вчера беше топло и рибарите клечаха край реката, поклащайки въдиците над водата, както бръмбарите — хоботчетата си. А днес виелица.

— След половин час ще спре — каза докторът. — Не са упражнили достатъчен надзор.

— Вие и климата ли управлявате? — попитах аз.

— Нищо не управляваме ние — въздъхна докторът. — Това не е живот, ами чисто и просто безобразие. По-скоро да се махат тези облаци.

— Вчера споменахте нещо за безотговорността.

— А, за онзи инцидент ли питате? Това е неизбежно. Един младеж... Какво ви е?

Лошо ми беше. Все още чувах доктора, но не можех повече да се задържа на повърхността на света. Струваше ми се, че се държа за думите на доктора като за хлъзгави тънки гредички, но ето че думите се изплъзват и остават върху водата, а аз потъвам надолу и не смея да си отворя устата, и да си поема въздух...

Дойдох на себе си. Те не знаеха, че съм дошъл в съзнание. Не забелязаха. И аз чувах разговора им. На доктора и на другия лекар, на специалиста по лъчевата болест.

— Не повече от два-три дена — каза специалистът. — Много е зле.

Знаех, че говорят за мен, но много ми се искаше думите им да нямат никакво отношение към мен.

Втори път дойдох в съзнание през нощта. Докторът все така седеше на табуретката и редеше на коленете си нещо като пасианс, но картите приличаха на пощенски марки. Видя ми се отслабнал и остарял. Бях му благодарен, че не беше си отишъл в къщи, а седеше и през нощта до леглото ми, а също и за това, че се бе смъкнал в лицето само защото в отделението му умира човек от Земята, от една съвсем непозната и много далечна планета.

— Спете — каза докторът, забелязал, че отворих очи.

— Не искам — отвърнах аз. — Ще успея да се наспя.

— Не говорете глупости — каза той. — Няма безизходни положения.

— Няма ли?

— Кажете ли само още една дума и ще ви дам приспивателно.

— Не трябва, докторе. Знаете ли кое ме учудва: чел съм, че малко преди смъртта си хората си спомнят детството, родната къща, облени от слънце полянки... А на мен все ми се привижда, че поправам някаква съвсем ненужна кибера.

— Значи, ще живеете — каза докторът.

Задряхмах. Знаех, че докторът продължава да седи до мен и да реди пасианс. И сякаш напук ми се присъни обляна от слънце полянка, полянката, по която тичах като дете. Тя беше топла и дъхава. Цялата в цветя, миришеше на мед и наоколо бърмчаха пчели... Реших да не разказвам съня си на доктора. Защо да го тревожа?

Влезе сестрата.

— Всичко е наред, докторе — каза тя. — Гласувахме.

— И какво?

— Сто и седемнадесет „за“, трима въздържали се.

— Прекрасно — каза докторът. — Така си и знаех.

Той скочи и картите, приличащи на марки, се разпиляха по пода.

— Какво има, докторе?

— Животът е чудесен, младежо. Хората са чудесни. Нима не го чувствувате? Ох, как ме боли зъбът! Нямате си представа... Болели ли са ви някога зъби? Вие ще се върнете на вашата полянка. Нали я сънувахте?

— Да.

— Ще се върнете, но с мен. Налага се да ме поканите на гости. Цял живот се каня да ида на Земята и все не остава време. Ако ние с вас издържим още два дена, смятайте, че сме победили.

Не ме лъжеше. И не го казваше, за да ме успокои. Той беше сигурен, че ще оцелея. Наистина това бе странно, защото нямаше място за оптимизъм.

— Сестро, пригответе стимулаторите. Сега няма нищо страшно.

— Докторът погледна часовника си. — Кога започваме?

— След пет минути. Дори и по-рано.

През дебелия стъкла на прозорците проникна многоглас рев на сирени.

— След пет минути. Нали вече знаете? — каза непознатият лекар, който надзърна в стаята.

— Спуснете щорите — нареди докторът на сестрата. Тя отиде до прозореца и аз за последен път видях сребърната подплата на облаците. Искях да ги помоля да не спускат щорите, да им обясня, че облаците са ми необходими, но непреодолимо гадене се надигна към гърлото ми и аз не успях да се вкопча за гугукация глас на доктора, понесох се по вълните, задавяйки се в пяната на приборя.

— ...Така — каза някой на руски. — Ех, че положение! Не знаех на кое от откъслечните видения принадлежи този глас. Той не ме оставяше отново да изпадна в унес и продължаваше да боботи, дълбок и гръмлив. Усилващата се в мен болка беше свързана с този глас.

— Добави още два кубика — нареждаше гласът. — Засега ще го оставим на спокойствие. Глеб, я докарай тук третия комплект. Ей сега ще дойде в съзнание.

Реших да се подчиня и дойдох на себе си. Над мен висеше широка черна брада, дълги пухкави мустаци и също такива пухкави като мустаците вежди. И от тези космалаци гледаха малки светлосини очи.

— Ето че дойде в съзнание — каза брадатият. — Сега вече няма да те оставим да заспиш. Че, току виж, си свикнал само да спиш.

— Вие...

— Доктор Бродски от „Колибри“.

Бродски извърна лице от мен и се изправи. Изглеждаше много висок, най-висок от всички в стаята.

— Колега — премина той на космически език. — Позволете още веднъж да прегледам историята на болестта.

Моят доктор извади цял куп бели ленти на ролки със записи.

— Така — мърмореше си Бродски. — Единадесети ден... Четиринадесети ден... А къде е продължението?

— Това е всичко.

— Не, вие не ме разбрахте. Искях да попитам, къде е втората половина на месеца? Нали той боледува повече от четиринадесет дена?

— Четиринадесет — каза докторът и в гласа му прозвучаха звънливи насмешливи нотки.

— Преди четиридесет и три дена ние стартирахме от базата — продължи да боботи Бродски. По пътя икономисахме три денонощия, повече не беше възможно да се икономиса...

— Ей сега ще ви обясня всичко — каза докторът. — Но струва ми се, че дойде вашият помощник...

След шест часа лежах на най-обикновено легло, без превръзки, без шини, без обтегачи. Новата кожа леко ме сърбеше и се чувствавах толкова отпаднал, че едва вдигах ръка. Но страшно ми се пушеше;

дори се опитах да споря, макар и доста апатично, с Бродски, който ми забрани да пуша до следващия ден.

— Все пак нека да изясним тази работа — каза Бродски, навел глава над историята на моята болест. — Колко време сме летели ние и колко дни болният е лежал тук при вас?

Бродски извади от джоба голяма лула и се зае да я разпалва.

— Тогава и вие не пушете — казах аз. — Иначе ще ви взема лулата. Само за едно смукване съм готов да извърша престъпление.

— Болният — строго каза Бродски. — Това, което е позволено на Юпитер, не е позволено на кого?

— На вола, на болния, на космонавтите със скафандри — отвърнах аз. — Имам висше образование.

Моят доктор слушаше разговора ни, навел мило глава към рамото си. Напомняше на онзи дядо, чийто внук бе глътнал вилицата, но в последния момент се изхитрил с помощта на дошлия лекар да я върне в столовата.

— Не знам дори откъде да започна — каза най-сетне докторът. — Цялата работа е там, че нашата планета е твърде глупава галактична формация. През по-голямата част от годината е изцяло покрита със сребристи облаци, които напълно ни откъсват от външния свят.

— Но нали все пак ние долетяхме тук...

— Корабът може да пробие пласта от облаци, но обикновено никой не ще да се занимава с това. И то защо: облациите по някакъв начин нарушават причинно-следствената връзка на повърхността на планетата. Спомняте ли си как преди няколко дена в града се разсъмна малко по-късно от обикновено?

— Да, спомням си — казах аз. — Отначало мислех, че съм се събудил твърде рано.

— Разсъмването закъсня. Един влюбен младеж не искал да се разделя с възлюблената си. И какво, мислите, направил? Качил се на кулата, където е главният градски часовник, и вързал топуза за голямата стрелка. И часовникът тръгнал по-бавно. На което и да е друго място на Галактиката от подобна постъпка не би се случило нищо. Е, да речем, някой ще закъснее за работа. И толкова. А на нашата планета в периода на „сребристите облаци“ ходът на времето се забави. Разсъмването настъпи по-късно от обикновено.

Докторът се полюбува на нашето голямо учудване и продължи:

— Но бедата не е само в това. Ако в един град часовниците избързват, то в друг може да изостават. И разсъмването в различните места настъпва различно. Какво ли не опитвахме! Забранихме да се ползват личните часовници, защото времето зависи дори от тях, въведохме задължително сверяване всеки час на всички часовници на планетата... Но после се отказахме от всички тези мерки. Чисто и просто всеки жител на планетата си има часовник. И щом на планетата живеят сто и двадесет милиона души, то средното време, което показват сто и двадесет милиона часовници, е правилно. Едни избързват, други изостават, трети вървят вярно. Ясно ли е?

— Значи, ако вие сега преместите часовника си напред, и времето ще ускори своя ход? — запитах аз.

— Да, но толкова малко, че никой не ще забележи. Но ако грешката се окаже голяма, достатъчно е съвсем малко да се преместят стрелките на главния часовник — и всичко ще си дойде на мястото.

— А вашият влюбен дали е знаел това? ~ запита Бродски.

— За съжаление да. Това се знае от всички.

— И често ли се случва такова нещо?

— Много рядко. Ние волю-неволю сме дисциплинирани. Но от друга страна пък, знаем, че когато е крайно наложително, можем да управляваме времето. Така стана и с нашия болен. Съветът на планетата взе решение да спаси гостенина. Знаехме, че му остават да живее два, най-много три дена. А на вашия кораб са му необходими четиридесет дена, за да долети до нас. Спомняте ли си, че аз помолих сестрата да спусне щорите.

— Да.

— Направих го, за да не ви смущава бързото сменяне на деня с нощта.

— Но тази мярка е много болезнена за планетата!

— Ние съзнателно се решихме на някои трудности. Нещо повече, както се разбра сега, „Колибри“ пристигна с пет часа по-рано, отколкото очаквахме. Това означава, че много жители на града са преместили напред ръчните си часовници и будилниците.

... След три дена пристигнахме на космодрума. Докторът щеше да пътува с нас на Земята. Все още се чувствах много отпаднал и се

опирах на бастун. Слаб сняг се сипеше от сребристите облаци и размътваше гладката им повърхност. За първи път видях собственото си отражение. Вдигна ли глава, и малкото човече с бастунчето също вдига глава и погледите ни се срещат.

Заминаването ни се позабави. Аз се уморих и се хванах за една кръгла пръчка, закрепена с винтове за стената на космогарата. Така ми беше по-удобно да стоя, Бродски държа много дълга реч, с която благодареше на жителите на планетата.

— Време е — каза капитанът на „Колибри“, който стоеше до мен. — След петнадесет минути излитаме.

Прегръщам се и се сбогувам с приятелите...

И тогава отдалеч се зачу глухо, зловещо бучене, сякаш някой беше засвирил на огромен контрабас. Бученето се усилваше, раздробяваше се на отделни звуци и се приближаваше към нас.

Хората около нас прекъснаха разговорите си и се заоглеждаха. Чу се разтревожен женски глас:

— Детенцето ми, къде си? Тичай при мен.

Стори ми се, че на хоризонта, при далечните планини, се издига стена от мъгла.

— Какво става? — разтревожи се докторът. — Какво се случи?

Изглежда, изпращачите разбраха каква е работата и хукнаха в скривалището на космогарата. Докторът завъртя глава като птица и втренчи поглед в мен.

— Веднага си махнете ръката! — извика той. — Какво направихте!...

Дръпнах ръката си, обърнах се и погледнах кръглия предмет, за който се държах преди малко. Оказа се най-обикновен живачен термометър.

— Това не е часовник — смутено се пошегувах аз, — а термометър.

— Точно така! — развика се докторът, хвана ме за ръката и ме задърпа към вратата на космогарата. — Забравихте за причинно-следствените връзки.

Бродски тежко трополеше подир нас, като поглеждала през рамо приближаващата вече стена от мъгла.

Взех да се досещам, но надявайки се все още, че се лъжа, запитах неуверено:

— Какво се случи, докторе? Какво направих?

— Нима не разбирате? Погледнете термометъра. Загрели сте го и сте повишили температурата с няколко градуса. В целия град! И снегът се е стопил... Не се бавете нито секунда. По-скоро в кораба! Започва наводнение!

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.